

Xalq şairi Zəlimxan Yaqubun "Əbədiyyət dastanı" poemasının motivləri əsasında

Heydər Əliyevi Tanrı sevgi məbədi kimi yaratmışdı. Onun qəlbində sonsuz sevgilər coşub-çağlayırdı. Vətən sevgisi, millət sevgisi, ədalətin zəfər çalacağına inam əqidə sevgisi və bir də... Yox, bu barədə ayrıca danışmaq lazımdır.

Z.Yaqubun "Əbədiyyət dastanı" əsəri ona görə bu qədər canlı və ruhlu alınmış ki, əsər Ulu Öndərin qəlbində coşub çağlayan sevgilərə işıq tuta bilib. Şairin bəsinət gözləri bu sevgiləri görə bilib, duya bilib. Bütün varlığıyla sevgilərin müqəddəsliyinə inanmış və bu müqəddəsliyə iman gətirib.

Görkəmli rejissor Vaqif Mustafayevin "Məhəbbət haqqında əfsanə" əsəri həqiqətən səmimiyyəti və reallığı ilə yaddaşlardan uzun müddət silinməyəcək. Görkəmli rejissor sənətin diktəsilə böyük Heydər Əliyevi ahıl çağlarında danışdıra bilib, onun könül dünyasında qərar tutmuş lirik duyğuları, məhəbbət duyğularını öz dililə ekrana, efirə gətirə bilib. Z.Yaqub da məhz həmin sevgidən danışır. Gənc Heydər gənc Zərifəyə olan sevgisindən. Biz H.Əliyevin səmimi xatirələrini dinləmişik. Və o xatirələrdən məlum olur ki, gənc Heydər öz sevgisinə yetmək üçün necə böyük cəfalar yolu keçmişdir. Bu yolda maneələrlə qarşılaşıb. Bil-diyimiz kimi, həmin dövr hələ sovet diktaturasının Stalin qılıncı altında idi. Mir Cəfər Bağırovun hakimiyyəti davam edirdi. Yemelyanov nəinki düşünən beyinlərə nüfuz etməyə çalışır, hətta müqəddəs sevgilərə də qənim kəsilmək istəyirdi. Bu dövr Əziz Əliyev üçün ağır dövr idi. Təsəvvür etmək olar ki, təhlükəsizlik orqanlarında işləyən bir gənc üçün Əziz Əliyev ailəsi ilə qohum olmaq istəyi nə demək idi?

H.Əliyevi işini itirmək qorxusu ilə hədələyirdilər, hələ bəlkə başqa tədbirlər də hazırlanırdı. Amma gənc Heydər böyük məhəbbətinin qarşısında bu maneələr davam gətirə bilmədi. Çünki iki gəncin sevgisi o qədər saf və təmiz idi ki, iki gəncin könlündəki duyğular o qədər aydın və duru idi ki, onların qovuşan yollarını heç bir maneə kəsə bilməzdi. Həqiqətən gənc Heydərlə gənc Zərifənin sevgisi oddan-

alovdan keçən bir sevgi olaraq ideallaşdı. Sanki həyatın canlı bir əfsanəsinə - məhəbbət əfsanəsinə çevrildi. Cəlaləddin Ruminin eşq fəlsəfəsi bu məhəbbət üçün sanki ilham mənbəyi idi: *"Gerçəkdən də, könlüdən könlülə pəncərə açılır. İki insan bir-birinə candan, könlüdən bağlanınca, onların bir-birindən ayrılığını zənn etmək müşkülə çevrilir. Bədənləri uzaq olsa belə, könuülləri bir-birinin yanında olur. Bu şamdanın da şamları bir-birindən ayrıdır, bitişik deyildir. Amma nurları bir-birinə qarışar, birləşər. Hər bir aşiq istəyər ki, sevgilisi onu itirib-axtarsın və yalnız bundan sonra o, sevgilisiylə bir araya gəlmək barədə düşünər. Eşq aşıqların bədənlərini zəiflədib əritdiyi halda, onların sevgilərini daha da gözəlləşdirər, gözoxşayan eləyər.*

Bir könlüdə sevgi şimşəyi çaxıbsa, bil ki, orada sevgi çağlayır. Əgər sən də könlündə Allah sevgisi özünün iki mislinə yüksəldirsə, heç şübhən olmasın - Allah da səni sevməkdədir.

Bir əllə çəpik çalınmaz, tək əldən səs çıxmaz,

gərək əl iki dənə ola. Susuz birisi "Ey şirin su, hardasan?" deyər inləyib, fəryad etdikcə, su da "Ey susamış insan! Ey su axtaran kişi, hardasan?" deyər inləyər, ağlayar.

İçimizi qovuran susuzluq suyun bizi istəməsindən bizi özünə çəkməsindən qaynaqlanır, çünki Allah bizi onun üçün, onu da bizim üçün yaratmışdır" (Mövlanə Cəlaləddin Rumi, "Məsnəvi"dən seçmələr", Bakı-2007. səh.189). Bəli, məhəbbət susuzun su istəməsinə bənzər hissdır, duyğudur.

Z.Yaqub "ZƏRİFƏ SEVGİSİ, HEYDƏR SEVİNCİ" adlı gözəl bir məhəbbət lövhəsi yaradıb. Bu sevginin gücünə, qüdrətinə tapınan gənclərin dəyanətindən, məğrurluğundan, mərdliyindən söhbət açıb. Zərifə sevgisi ilə qanadlanan Heydər sevinci sanki bir əsrə qədər vaxtı keçib, göylərdə dolaşmış, şairin ilhamının dili ilə misralara çevrilmiş. Bu əsərin həqiqi sənət yangısı ilə qələmə alınmış misraları oxucunu inandırır ki, Cəlaləddin Ruminin sevgi düsturu bu gün də öz gücündədir. Yəni Tanrı insanı sevgi üçün yaratmışdır. Tanrı sevgini insan üçün yaratmışdır:

**"Çiçəksən, arını sevmə" dedilər,
"Budaqsan, barını sevmə" dedilər.
"Zərifə adında, mələk donunda,
İstəkli yarını sevmə" dedilər,
Qadağa qoydular məhəbbətinə.**

**"Bir də o tərəfdə izin olmasın,
Bu haqda söhbətin, sözün olmasın,
Bir daha o qızda gözün olmasın,
Sən dövlət adamı, o, bir yad qızı", -
Qadağa qoydular məhəbbətinə.**

**Duru bir bulağa axma, - dedilər,
Odlu bir şimşəyə "çaxma" dedilər.
"Duyğusan, durulma, dilsən danışma,
Gözsən, gözəlliyə "baxma" dedilər,
Qadağa qoydular məhəbbətinə.**

(Davamı var)

Əli Rza XƏLƏFLİ